

KURJER GOSPODARCZY ZIEM WSCHODNICH

DZIEŃ DZIŚNIEŃSKI.

Dziśnieńszczyzna.

Zasoby. — Potrzeby. Najwyższe ziemie Wileńszczyzny położone są w granicach (dotychczasowych) powiatu Dziśnieńskiego. Są to gliny lub glinki, i nawet najlepsze gleby (gminy Zaleska, Głęboka, Wierchniańska, Czerniewicka) zawierają znaczną domieszkę gliny. Do średnio-ziarnistych zaliczyć można gleby w gminach Hermanowickiej, Jaznieńskiej, Stefanpolskiej, Prozarockiej, Pliskiej, Mikołajewskiej, Łuzekkiej, Pohoskiej i Miorskiej; najcięższe gleby w pozostałych (Drujskiej, Szarkowskiej, Jodzkiej, Przebrodzkiej, Bohnińskiej, Czereskiej i Leonpolskiej).

Odnosnie do lnu analogiczne cyfry dla innych powiatów wahają się w granicach o wiele mniejszych (1,1 — 3,0). Len i owies — to produkty eksportu na których osnuta jest przyszłość rolnictwa Dziśnieńszczyzny. Drugim bogactwem jest inwentarz żywy. Statystyka z grudnia 1921 r. wykazała dla poszczególnych powiatów:

	Dziśń.	Brasł.	Dunił.	Wilejski.
Koni sztuk	31095	11541	20742	16504
Bydła	58874	21915	41203	40422
Trzody chlewnej	59580	23691	40542	42604
Owiec	74698	21726	37746	20376

Gleba jest naturalnym bogactwem Dziśnieńszczyzny. Podstawowym płodem są zboża jare, motylkowe i len. Kartofle a poniekąd żyto uprawiane są w granicach zaspokojenia własnych potrzeb. Rozmieszczenie procentowe pomyslnych upraw w stosunku do ogólnej przestrzeni uprawianej wyraża się w następujących cyfrach: żyto ozime — 40,0, pszenica ozima 1,7, żyto jare 0,3, pszenica jara 1,4, jęczmień 2,7, owses 11,3, hreczka 0,1, groch, pelucha i wyka 5,1, len i konopie 5,4, kartofle 10,5, buraki 0,6, koniczyna 0,9.

Stwierdzić więc można, że pod względem ilościowym zwierstanu powiat Dziśnieński znacznie przewyższa inne powiaty. Jakkolwiek nie posiadamy statystyki w tej mierze z doby obecnej, nie ulega jednak wątpliwości, że ten stosunek również dzisiaj nie zmienił się na niekorzyść Dziśnieńszczyzny. Produkty zwierzęce i hodowli niestety skutkiem braku dogodnej i dostatecznej komunikacji nie znajdują należytego zbytu. Powstaje rażąca wprost i nienormalne zjawisko: sprodawamy do Wileńszczyzny tłuszcz,

śloneż z Ameryki... mając nadmiar tego też obok. Trzecim bogactwem naturalnym są lasy. Pod względem leśności, która na całej Wileńszczyźnie wynosi przeciętnie 19 proc., Dziśnieńszczyzna zajmuje pierwsze i równorzędne z powiatem Duniłowickim miejsce, wyrażające się cyfrą około 25 proc. Według prowizorycznych obliczeń

Potrzeby pierwszej kategorii wynikają przede wszystkim z braku środków komunikacyjnych o charakterze dojazdowym i dowozowym, i niewystarczalność istniejącej sieci tranzytowej. Tej sprawie poświęcamy poniżej specjalną wzmiankę, tu chcielibyśmy tylko zaznaczyć, że dalsze lekceważenie potrzeb Dziśnieńszczyzny w tej mierze z nieuniknioną konsekwencją doprowadzi tę część kraju do zupełnej stagnacji i obniżenia produkcji z nieobliczalną stratą dla państwa, — a łatwiej wszak doprowadzić do ruiny gospodarczej niż dźwignąć później z upadku nawet kosztowne kolosalnych nakładów. Nie można również przedstawiać gospodarstwa własnym siłom, pozbawiając opieki państwowej. Pomijając tu sprawę niezbędnej pomocy skutkiem głębsi spowodowanej w tym roku przez gradobicie i deszcze ulewne, której miejsca udziela jeden z poniższych artykułów, podkreślić musimy poza tym, że Dziśnieńszczyzna nie posiada szkoły rolniczej, która kształciła i przygotowywała młodzież do racjonalnej gospodarki rolnej i hodowli i racjonalnego wykorzystania płodów ziemi i produktów hodowli. Szkoły w Łuczaju pow. Duniłowickiego (czynną będzie od 1-1-1926) i w Opsie pow. Brasławskiego (czynną będzie od jesieni 1926) zbyt są odległe, by mogły liczyć na większą frekwencję z powiatu Dziśnieńskiego, gdzie

na ten cel rezerwatów niema, ponieważ jedyny nadający się na ten cel obiekt mianowicie maj. Berezewcz ...został ostatecznie przekazany wojskowości. Jednak bez szkoły rolniczej ani sejmik ani kółka rolnicze nie będą mogły sprostać swym zadaniom w całej pełni.

Potrzeby uwarunkowane przesileniem gospodarczym wynikają z braku kapitałów obrotowych. I tej sprawie poświęcamy niżej specjalny artykuł. Rynek głębski pracuje niemal bez przerwy... producenci wracają z powrotem nie zdoławszy sprzedać, ich miejsce zajmują inni z tym samym skutkiem. Miejscowy konsumenci i kupiec nie mają pieniędzy, a o kredyt zbyt trudno. W tych ciężkich warunkach w obowiązku państwa leżeć powinno dążenie w miarę możliwości do cofnięcia restrakcji kredytowych, banków zaś — wyczerpywać do ostatka posiadaną gotówkę celem udzielania kredytów w jak największej wysokości... co jednak nie zawsze ma miejsce.

Dziśnieńszczyźnie potrzebny jest przede wszystkim kredyt (pod zastawem towarów. Jakkolwiek składów do magazynowania nie posiadamy w dostatecznej ilości we wszystkich właściwych punktach, tem niemniej kredyt pod zastaw jest niewspółmiernie do tego niկy, a właściwie tyle co nie istnieje.

Harški.

RYNEK LNIANY.

Wywiad z p. St. Brzostowskim, prezesem Zarządu syndykatu lnianego w Wilnie.

Jezeli w ogólnopolskiej produkcji lnu Wileńszczyzna jest dziedziną przodującą, to — w produkcji lnianej naszego kraju na pierwszy plan wysuwa się Dziśnieńszczyzna. Przygotowując Numer Głęboki, redakcja nasza nie mogła pominąć tej tak ważnej dziedziny wytwórczości miejscowej. Zwróciłmy się z wywiadem do jednego z najlepszych znawców spraw lnianych na Kresach p. St. Brzostowskiego, z którym mieliśmy na ten temat następującą rozmowę:

— Jak p. Prezes określa ogólną produkcję lnu w Polsce, na eksport zagraniczny, wreszcie jak wygląda, w stosunku do tego co produkuje Polska, nasza produkcja w Wileńszczyźnie wogóle, a w pow. Dziśnieńskim w szczególności?

Według danych statystycznych, niestety opracowanych zażagania, Polska produkuje około 40 tys. ton lnu rocznie. Eksportuje około 14 tysięcy. Produkcja lnu w Wileńszczyźnie wynosi około 40% produkcji ogólnopolskiej. Danych dokładnych (nie teoretycznych) co do całości produkcji lnianej w Dziśnieńszczyźnie nie posiadamy. Faktem jest iż powiat Dziśnieński jest powiatem produkującym najwięcej lnu w Polsce.

— Głębokie, jako takie, ośrodka produkcji nie tworzy. Ponieważ jednak jest najruchliwszym punktem w powiecie, przez który przechodzi len ze wszystkich rejonów mniejszych, jest tym centrum ogólniejszym dla całej produkcji dziśnieńskiej.

— Jakiemi drogami idzie eksport lnu z Dziśnieńszczyzny?

— Jak pan znajduje tegoroczne zbiory?

— Co do zbytu zagranicznego, to zasilały rynki francuskie, angielskie

— Jak się ten stan odbija na rynku lokalnym?

Zagadnienie kredytowe.

Cechą niezmiernie charakterystyczną dla stosunków ekonomicznych w północno wschodniej części ziem Wileńskich jest widoczne już na pierwszy rzut oka, przytłumienie życia gospodarczego, potrzebującym, dzięki ogólnym konjunkturom Dziśnieńszczyzny, szerokiego ujęcia. Istnieje tam bardzo znaczna produkcja pewnych surowców, dla których brak zbytu nie w sensie trudności z znalezieniem odbiorców, ale raczej w sensie trudności z finansowaniem eksportu. Produkuje w Dziśnieńszczyźnie w chwili obecnej, głównie drobny posiadacz — rolnik. Przy stosunkach handlowych z tego rodzaju producentem, niezbędna jest gotówka, jej płatność za kupowany artykuł. Pociąga to za sobą niezbędną operowania znacznymi sumami pieniędzy, przeprowadzanie transakcji, niemal wyłącznie, gotówkowo. Tutaj właśnie wylania się ogromne zadanie dla instytucji kredytowych, któreby eksport dziśnieński finansowały.

— Wywiad z p. St. Brzostowskim, prezesem Zarządu syndykatu lnianego w Wilnie.

— Jak pan znajduje tegoroczne zbiory?

— Jak się ten stan odbija na rynku lokalnym?

— Rynek miejscowy reaguje podobnie. Wytworzyła się sytuacja taka, że producent sprzedać musi aby opłacić ciężary państwowe, sprzedając często za wszelką cenę.

— W rejonie Szarkowskim (na szlaku Miory—Szarkowszczyzna, Nowodružek) powstała mechaniczna oczyszczalnia w majątku Mosarz p. Edm. Piłsudskiego. Przerabia ona niemal około 8 wagonów surowca tygodniowo.

Warunki komunikacyjne a potrzeby gospodarcze.

W granicach obecnych powiat Dziśnieński pod względem obszaru zajmuje drugie miejsce po pow. Wileńsko-Trockim, posiada natomiast najradszą bodaj sieć arterji komunikacyjnych. Cały ciężar tranzytu wewnętrznego a częściowo i na zewnątrz spada na drogi kołowe, przytem drogi zwyczajnie „polowe”, ponieważ ilość dróg bitych i o jezdni drewnianej wynosi zaledwie 25 — 30 km., gruntowych zaś około 150 km. Skutkiem przewagi gleby gliniastej drogi dziśnieńskie w okresie jesienne i wiosenne i wogóle dżdżyste są nie do przebycia, — ustaje wówczas wszelki ruch kołowo-transportowy, zamiera handel, a całej położone osiedla zostają często na pół roku odcięte od centrów administracyjnych i przemysłowo-handlowych.

Zainteresowany jest w tem nie tylko powiat lecz cała Wileńszczyzna i całe państwo. Nie należy bowiem zapominać, że Ziemia Wileńska w całości nie jest pod względem wytwórczości rolniczej samowystarczalną, — jej ogólny bilans handlowy jest ujemny. Natomiast powiat Dziśnieński posiadający najżyźniejsze ziemie pod względem niektórych ziemioplodów i produktów hodowlanych nie tylko zaspakaja własne potrzeby lecz ma ich nadmiar na eksport. Nadmiar ten w obecnych warunkach w znacznym stopniu pozostaje nie wykorzystany lub nienależycie wykorzystany. Z drugiej strony Dziśnieńszczyzna ma na eksport owies i len, oraz produkty hodowlane, których produkcja może pokryć nie tylko zapotrzebowanie rynków wewnętrznych Wileńszczyzny lecz dać nadwyżkę dla eksportu na inne rynki krajowe i dla eksportu zagranicznego.

Komunikacja kolejowa również jest wyrazem upośledzenia Dziśnieńszczyzny. Rząd rosyjski zupełnie celowo zaniedbywał sprawę budowy dróg w t. zw. północno-zachodnim kraju. To też odległość niektórych osiedli w pow. Dziśnieńskim od jedynej linii kolejowej dochodzi do... 90 km. Zaznaczyć przytem należy, że za czasów rosyjskich powiat był obsługiwany przez kolej szerokotorową Rygo—Orłowską, która przechodziła wzdłuż prawego brzegu Dźwiny w powiecie Drysińskim, i korzystał ze stacji ładunkowych Balbinowo, Bigosowo, Borkowice, położonych na linii kolejowej długości 80 km., ciągnącej się wzdłuż północno-zachodnich granic powiatu, w odległości od Dźwiny od 8 do 10 km., co do pewnego stopnia zaspakajało transportowe potrzeby Dziśnieńszczyzny i dawało jej możliwość zbytu na rynki rosyjskie. Obecnie możliwości eksportowe znacznie się zmniejszyły, ponieważ odpady rynki rosyjskie dokąd eksport, poza Rygą, był przedtem kierowany. Pozostaje rynek łotewski (Ryga) dokąd na przykład len dostaje się przeważnie bez pośrednictwa krajowej komunikacji kolejowej (przewożony jest do Druji a stamtąd na drugi brzeg Dźwiny) — a to ze względu na niekalkulowanie się dowozu do miejscowych stacji załadunkowych.

Tak więc konieczność gospodarcza nowej linii kolejowej nie ulega wątpliwości. Również nie nasuwa poważniejszych kwestji wybór miejsca dla tej linii. Nowa linja kolejowa mogłaby mieć jeden z dwu zasadniczych kierunków: 1) od st. Woro-pajewo przez Połowo, Szarkowszczyznę, Nowy Pohost i Miory do Druji i 2) z Głębokiego na Hermanowicze — Miory do Druji. Drugi projekt trasy z Głębokiego na Hermanowicze ominąłby najbogszą część powiatu, gdyż przepadałoby do rzeki Dziśnieńskiej przeciążony jej żyzne pobraże w największym stosunku miejscowo, równocześnie zaś dziesięć kilometrów odcinek drogi przechodziłby przez niezaludnione mchy i błota „czereskie“.

— Udostępnienie Dziśnieńszczyźnie krajowych i zagranicznych rynków zbytu przez wybudowanie nowej linii kolejowej łączącej powiat z głównymi arterjami komunikacyjnymi, staje się koniecznością gospodarczą.

Natomiast obszar terenów obsługiwanych przez kolej według pierwszego projektu wynosiłby 250,000 hektarów (licząc dojazdy do kolei 20 kilometrów). Wyżej wskazane cyfry obszarów składałyby się z 60,000 ha lasów i 5,000 ha bliotnistych nieeksploatowanych dotychczas torów — i 185,000 ha użytków rolnych produkujących na eksport około 30,000 ton rocznie lnu i owsa. Oprócz płodów powyższych przed wojną kraj wywoził znaczne ilości bydła. Tereny leśne o obszarze około 60,000 ha lasów dadzą rocznie do transportu — 80,000 m³ drewna. Pojezierze Dźwinińskie — z jego zapasami ryb — da też pokaźną cyfrę, trudną obecnie do obliczenia, gdyż wobec niemożności wywozu, tylko częściowo obecnie jest ono eksploatowane.

Prócz podanych powyżej cyfr, tych sących się tylko bezpośrednio eksploatowanych przez kolej terenów powinny wejść do transportu i jeżdżące koleją także lasy i produkty rolne przyległych powiatów.

— Ze zbyt strądkowych wyka stano-... wi do Gdańska. Groch miejscowy przeważnie szary też znajduje chętnych nabywców — jako przemiałowy i dla karmu bydła i trzoz.

— Wywiad z p. St. Brzostowskim, prezesem Zarządu syndykatu lnianego w Wilnie.

RYNEK ZBOŻOWY.

Do zbóż, które Dziśnieńszczyzna eksportuje należą: owies, wyka, groch i pieliuszka i w bardzo nieznacznych ilościach żyto (w wyjątkowych latach). Trzeba zaznaczyć, iż w handlu zbożem w porównaniu z przedwojennym okresem zaszła w Dziśnieńszczyźnie zasadnicza różnica. Przed wojną żyto owies czy żyto skupujące się przez kupców zbożowych przeważnie w okresie zimowym — t. j. w czasie sannej drogi — składowano się w Dziśnie, Druji i na wiosnę berlinkami skierowywało się do Rygi, gdzie w elewatorach zbierały się znaczne ilości zbóż z innych okolic Dźwiny i gdzie za pomocą przemieszania, a

częściowo doczyszczania tworzyły się partje eksportowe. Owies i żyto Dziśnieńskie będąc o niższej wadze eksportowej wymaganej przed wojną (115) przez zmieszanie z lepszymi gatunkami wytrzymały kalkulację, do której jeszcze dopomagał i tani transport rzeczny. Dziś warunki zasadniczo się zmieniły. Zboże Dziśnieńskie nie może konkurować ze zbożem z drugih dzielnic państwa wskutek niskiej wagi gatunkowej i niedostatecznego doczyszczania. Jednocześnie nie wytrzymuje drogiego transportu zagranicę koleją przez Zemplę — wobec czego tylko w wyjątkowych latach nie

urodzaju (jak to miało miejsce w roku zeszłym) zboże to znajduje chętnych nabywców na rynku szerszym. Sprawa produkcji owsa i żyta (uprawa, doboru nasion i doczyszczania) stanowią szerokie pole dla pracy Sejmiku, Kółek rolniczych i Towarzystwa Rolniczego.

— W roku obecnym Dziśnieńszczyzna nawiedziła klęska deszczowa, która w czasie zbiorów zniszczyła i tak niezbyt świetne owsy. Na owies z rejonów północnej Wileńszczyzny rachować w tym roku nie można i trzeba co rychlej myśleć o akcji ratunkowej nasiennej. Akcja ta jest tem bardziej aktualną, iż Dziśnieńszczyzna powinna dostać gatunek owsa odpowiadający jej wymaganiom klimatycznym — to znaczy pochodzenia z ziem wschodnich — a opóźnienie w zakupie takowego wobec naogólnych urodzajów owsa jak w Wileńszczyźnie tak Nowogródzczyźnie może całą akcję narazić na szwank. W normalnym roku Dziśnieńszczyzna dostarcza znaczne ilości owsa dla potrzeb Wili — a w roku zeszłym ogólnego nie urodzaju owsa w państwie — stanowała zasobny spichrz, z którego znaczne transporty szły do Warszawy i Lublina.

— W tym jednym wymaganiu róż. W beżnieżne zimy, (a te coraz częściej się w Dziśnieńszczyźnie powtarzają) realizacja wyprodukowanego ziarna następuje zaledwie w maju, gdy drogi ośnieją. Tak było w roku zeszłym z owsem w oddalonych od kolei rejonach — Dziśnieńskim, Szarkowszczyznym i Miorskim.

— Wywiad z p. St. Brzostowskim, prezesem Zarządu syndykatu lnianego w Wilnie.

Handel, przemysł,
finanse i rzemiosła

m. GŁĘBOKIEGO Ziemi Wileńskiej

Dziśnieński Powiatowy Bank Spółdzielczy

w GŁĘBOKIEM

Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ

Plac KARMELICKI

ZŁATWIA WSZELKIE OPERACJE BANKOWE

ROLNIK

NARODOWA SPÓŁDZIELNIA
ROLNICZO - HANDLOWA

pow. DZIŚNIEŃSKIEGO
w GŁĘBOKIEM
z odpowiedzialnością ograniczoną

SKLEP CENTRALNY Rynek Kościuszki 8
FILJA Plac 3go Maja
BIURO I ZARZĄD Plac Karmelicki

Ziemiopłody
Nawozy sztuczne
Nasiona
Narzędzia i maszyny
rolnicze
Żelazo
Artykuły spożywcze

Hurt

Detal

HURTOWNIA KRESOWA

Sp. z ogr. odp.
CENTRALA w WARSZAWIE

Oddziały:

Dukszty
Dokszyce
Druja

Łuzki
Brasław
Dzisna

Tumilowice
Prozoroki
Plusa

GŁĘBOKIE

SKLEPY: ul. Białostocka, 43; ul. Wileńska róg Rynku Kościuszki; ul. Zamkowa 72.

ARTYKUŁY: spożywcze, kolonjalne, sól, galanteria żelazna, tytoń, nafa, narzędzia i maszyny rolnicze, nasiona, nawozy sztuczne, wódka

HURT

DETAL

WŁASNE CYSTERNY NAFTOWE Dukaszach i N. Świętlanach

Przedstawicielstwo Firmy B-cia NOBEL na pow. Brasławski i Dziśnieński.

Polska Spółka Zdemobilizowa-
nych wojskowych i uchodźców

w GŁĘBOKIEM

S-ka z ogr. odp.

Centrala — ul. Zamkowa 2

Filja — Rynek Kościuszki 2

ARTYKUŁY: spożywcze, kolonjalne, tytoniowe i wódczane

Rok założenia 1921

Sklep tytoniowy

K. Dziewałowski

w GŁĘBOKIEM

ul. Rynek Kościuszki

Dom Komisowo-Handlowy Kazimierz ERTMAN i S-ka

ARTYKUŁY: spożywcze, naczynia, wina, wódki, likiery najlepszych firm
Głębokie — — — — Rynek Kościuszki 2-a

BIURO PODAŃ T. Hordyńskiego

w GŁĘBOKIEM

ul. Zamkowa 12

Sporządza podania i prośby do wszelkich władz państwowych i komunalnych jak również instytucji prywatnych

Zakład masarski i
wędlański

Henryka PAWŁOWSKIEGO
w GŁĘBOKIEM

Zarząd — ul. Zamkowa 60
Sklep — Rynek Kościuszki 10

Sprzedż hurtowa i detaliczna
wszelkich artykułów mięsnych

ZAKŁAD MASARSKI
i WĘDLARSKI

Józefa KRYWICZANINA
w GŁĘBOKIEM

Zarząd — ul. Krakowska Nr 23
(dom własny)

Sklep detaliczny — Zamkowa 3
Sprzedż hurtowa i detaliczna
wszelkich artykułów mięsnych

S. SAMOZWONOW

HANDEŁ

Spożywczo-
kolonjalny
w GŁĘBOKIEM
ul. Rynek Kościuszki

Wileński Bank Rolniczo-Przemysłowy

Oddział w Głębokiem ul. Zamkowa No 72

Własne Składy Towarowe
przy ul. Szpitalnej
TELEFON Nr 21

APTEKA

Ottona Fejertaga

w Głębokiem
ul. Zamkowa 69
egzystuje od r. 1840

Kresowa Spółka Polska

S-ka z ogr. odp.

CENTRALA w Brześciu n-Bugiem
Głębokie — ul. Zamkowa 80
ODDZIAŁY: Dzisna — ul. Haudiowa

ARTYKUŁY wódczane krajowe
i zagraniczne

ZAKŁAD MASARSKI
i WĘDLARSKI

Włodz. Nowickiego

w GŁĘBOKIEM

Zarząd — ul. Białostocka Nr 31
(dom własny)

Sklepy detaliczne: Zamkowa 10
Rynek Kościuszki 2

SPRZEDAŻ hurtowa i detaliczna
wszelkich artykułów mięsnych

SPRZEDAŻ
TOWARÓW
KOLONJALNYCH
i DELIKATESÓW

M. Janczewska

i
J. Rzetecki

GŁĘBOKIE

ul. ZAKOWA 80.

KSIEGARNIA

POLSKIEJ MACIERZY SZKOLNEJ
w GŁĘBOKIEM ul. PLAC 3-go MAJA

Książki szkolne, materiały piśmienne, pomoce naukowe,
instrumenty muzyczne, materiały sloydowe.

ODDZIAŁ GŁĘBOCKI

SPÓŁDZIELNI ROLNEJ
KRESOWEGO ZWIĄZKU ZIEMIAN

Hurtowa sprzedaż:

sól
mąki żytniej i pszennej
cukru

Jenerałna reprezentacja
WILEŃSKIEGO MŁYNU
Jaroszewicza i Malinowskiego

ZAKUPY

zboża i ziemiopłodów

Wileński Syndykat Rolniczy S^{KA} A^{KC}

Oddział w Głębokiem ul. Zamkowa 72.

Składy zapasowe Zamkowa 58

Narzędzia i maszyny rolnicze, nawozy sztuczne,
materiały budowlane.

Bezrobocie w Kownie [wzmaga się.

Z Kowna donoszą: Po zakończeniu letniego sezonu budowlanego do Zarządu Miejskiego zaczyna zgłaszać się wiele robotników, poszukujących pracy. Z powodu braku funduszy i kredytu Zarząd Miejski w tym roku nie może bezrobotnym dać żadnej pracy. Na Giełdzie Pracy zarejestrowano z górą 350 bezrobotnych, którzy już od kilku tygodni pozostają bez pracy.

Ze świata.

— Żniwo samochodów we Francji. Według statystyki francuskiego „Officiel”, w ciągu ubiegłego roku uległo śmierci we Francji wskutek wypadków samochodowych 1.594 osób, z tych 484 szoferów i pasażerów samochodów, a 1.124 przechodniów. Zaznaczamy, iż statystyka ta obejmuje tylko wypadki okaleczeń i zranień są tu pominięte.

W ciągu zaś sześciu miesięcy bieżącego roku ofiarą samochodów padło 779 osób, z tego 269 szoferów i przechodniów 510.

Należy zważyć, iż 2.373 śmierci z

powodu samochodów w przeciwieństwie do roku ubiegłego w Francji, wywołanej wojną i walczącej z zaniżeniem przysytu ludności — poważną klęskę społeczną.

— Epilog sensacyjnej afery szaulasowej. Charles Arthur, były kapitan artylerji w armji angielskiej, właściciel wielkich dóbr w Irlandji, swego czasu skonfiskowanych i sprzedanych przez rząd angielski, dawny sekretarz hinduskiego radży, obecnie maharadży Kaszmiru, sir Hari Singha, członek bndy zuchwałych szantazystów, współwinnny w sensacyjnej aferze szantazowej, stanął przed kilku dniami przed sądem w Paryżu.

Arthur pozostawał pod oskarżeniem, iż bawiąc na francuskiej ziemi, brał udział w spikku szantazowym, którego ofiarą padł Hari Singh.

Oskarżony pojawił się w sali sądowej w kleganckim ubraniu, starannie ufrizowany, w jedwabnej koszuli, najmłodszym krawacie i w lakierach na nogach. W milczeniu wysłuchał aktu oskarżenia, zawierającego dokładne streszczenie całej historii szantazu. Jak wiadomo, młody radza poznał w Londynie piękną panią Robinson, która wspólnie ze swym mężem obmyśliła małą kome-

dję, celem oszukania złotego ptaszoa. Akt oskarżenia przedstawia dokładnie plan Arthura i jego współników, którzy w porozumieniu z małżonkami Robinson zainscenizowali komedję złapania na gorącym uczynku wiarołomstwa, aby następnie zmusić radzę dla uniknięcia skandalu, do zapłacenia 150 tysięcy funtów szterlingów. Scenę tę odegrano w pewnym hotelu paryskim przy ul. św. Honorjusza. Kapitan Arthur otrzymał swoją część łupu, 40 tysięcy funtów szterlingów, którą to kwotę zdponował w jednym z paryskich banków. Poza tem okupił od jednego ze współników jego udział za 600 tysięcy franków.

— Czy pan ma coś do powiedzenia na swoją obronę? — zapytał przewodniczący trybunału.

Oskarżony odpowiedział: — Obronę powierzylem moim adwokatom.

Adwokat, jak to oczywiście było do przewidzenia, starali się udowodnić, że ich klient jest czystym, jak świeżo spadły śnieg — niewinnym, jak nowonarodzone dziecko. Sąd jednakowoż niezupenie w to uwierzył i skazał Arthura na 13 miesięcy więzienia.

Miejski Kinematograf
KULTURALNO OŚWIATOWY
SALA MIEJSKA (ul. Ostrobramska 5)

Dzisiaj będą wyświetlane filmy:
Miłość macierzyńska 8 aktach
i nad program **Historja zegarka** w 1 akcie (naukowy)
Kino czynne w Niedziele od g. 2-iej, w Sobotę od g. 4-iej, w inne dni od godz. 5-iej do 11 wiecz. Cena biletów: Parter 30 gr. Amfiteatr i balkon 25 gr.
w Poniedziałek będą wyświetlane filmy: 1) Pogrzeb s. p. Stefana Zeromskiego 2) Film we Filmie w 6 akt. 3) Pięćcioro Urwisów w 6 aktach.

Kino-Teatr „Helios”
ul. Wileńska 38.
Dzisiaj ostatni dzień
Wielki dramat erotyczny z serii wszechświatowych filmów p.t.

„SKANDAL” w 7 aktach
w roli **Gloria Swanson** i jej partner Rod la Roque.
najwyższej plukracji. Seansy o g. 4, 6, 8 i 10 wiecz.

Kino Kamerálne „Polonja”
ul. Mickiewicza 22
uroczy Olga Czechowa słynny Hans Mirendorf i piękny Bruno Kastner

Dzisiaj wybitne arcydzieło sezonu — 3 gwiazdy ekranu:
„Bachantka” Niebawym dotychczas przepych wystawy. Wspaniałe toalety. Prześliczne krajobrazy.

CYKL poranków muzycznych
NIEDZIELA 29go LISTOPADA 1925 R.
VI PORANEK Rocznica Listopadowa
ROK 1831 w PIEŚNI
Ponadto odwołane zostaną śpiewy żołnierskie w opracowaniu scenicznem, w wykonaniu solistów, kwartetu męskiego, oraz orkiestry 6 pp. leg.
Na ekranie wyświetlona zostanie „Wojna” Artura Grotzera i Apoteoza Polski.
POCZĄTEK o godz. 12 m. 30 po poł. CENY MIEJSK: Parter 60 gr., Amfiteatr i Balkon 30 gr.
BILETY DO NABYCIA w kasie Kinematografu Miejskiego 2) 10-iej

Ogłoszenie.
Magistrat m. Wilna wydzierżawia drogą konkursu tołwarki Wielkie i Małe Leonażki na termin 6 dni od 1 kwietnia 1926 r. Pożądanym są propozycje tolników zawodowych.

Propozycje należy składać do Wydziału Ziemi Miejskiej w zapieczętowanych kopertach. Otwarcie kopert odbędzie się w dniu 10 grudnia 1925 r. o godzinie 12 w po-dnie.

Magistrat zas. rzeza sobie prawo wyboru dzierżawcy niezależnie od zaproponowanych przez niego warunków.

O niezbędnych remontach ewentualnem przebudowaniu zabudowań, oraz o innych warunkach dowiedzieć się w Wydziale Ziemi Miejskiej (Dominikańska 2, wejście z podwórza Straży Ogniowej) w dniu i godzinie biurowe.

Magistrat m. Wilna.

Obwieszczenie.
Z powodu niewyprowadzenia biletów loteryjnych na rzecz odnowienia kościoła w Żoludku, loteria nie się. Właściciel losów uprasza Komitet o odsyłanie losów pod adres: m. Żoludk ksa. z Bolesław Serafin, Pieniądże nabywca będą zwiłcone. Kto od dnia niniejszego ogłoszenia w ciągu trzech miesięcy nie przysła losu i nie zażąda zwrotu wptaconych pieniędzy bedziemy uważali, że kwotę wptaconą za los oharowuje na odnowienie kościoła w Żoludku.

Ksiądz Bolesław Serafin
Przewodzący Żoludki
Prezes Komitetu — odnowienia Kościoła.

Wykaz Nr. Nr. wylosowanych
loterji Ligi Obrony Powietrznej Państwa.

00104	00358	00526	00552	00561	00734	00784	00813	01101	01104	01142
01148	01242	01777	01864	01956	02133	02137	02151	02196	02470	02492
02528	02579	02618	02865	03153	03248	03414	03503	03615	03706	03830
03939	03978	04071	04119	04143	04149	04278	04279	04295	04424	04437
04493	04540	04669	04726	04787	04929	05132	05216	05218	05482	05501
05663	05679	05729	05926	06032	06065	06076	06295	06348	06375	06379
06427	06552	06642	06682	06723	06921	06946	07115	07146	07221	07239
07258	07317	07338	07460	07569	07593	07688	07774	07803	07926	08030
08215	08390	08399	08453	08714	09075	09236	09248	09260	09322	09430
09903										

Wielki wybór
podarków świątecznych

Suknie balowe wizytowe
Palta i garnitury męskie

GOTOWE I NA ZAMÓWIENIE
Zamówienia wykonywane w własnych pracowniach z własnych i powierzonych materiałów wg najnowszych modeli i żurnali.

Z powodu stagnacji ceny wszystkich przedmiotów znacznie niższe

B-cia ALSZWANG Sp. Akc.
WILNO, ul. WIELKA 42.

Największa, średnia **FIRMA**
i najmniejsza
pragnąc zakończyć rok z dużymi zyskami, powinna się obudzić z letargu i wykorzystać ostatni miesiąc

Grudzień

w celu zachęcenia klientów wyprzedania nagromadzonych towarów co można osiągnąć przeprowadzeniem szerokiej kampanji reklamowej na warunkach uigowych za pośrednictwem

Biura Reklamowego Stefana Grabowskiego w Wilnie
Garbarska 1. Telefon 82

Spółdzielnia Rolna
Kresowego Związku Ziemi
Zawalna 1; telef. 1 — 47; telef. boczny kolejowej 4 — 62.

Bacność
producentowi rolni!!

Wydajemy zaliczki pod zastaw zboża.

NAJWYŻSZA CENĘ za zboże (żyto, owies, pszenicę, jęczmień i siemię lniane) producent osiągnąć może dostarczając ziarno jednolite, dobrze oczyszczone stanowiące przez to towar eksportowy.

Posiadając składy zbożowe, doczyszczające ziarno, a zatażem będąc w stałym kontakcie z firmami zagranicznymi w Rydze, rozpoczęliśmy wydawanie zaliczek pod zastaw do 50 proc. wartości. Zboże po odpowiedniem doczyszczeniu wysyłamy zagranicę.

Zwracamy uwagę na: 1) Ulgi taryfowe przyznane przy eksporcie zboża przez Ministerstwo Kolei na lamane listy przewozowe; 2) Ciężenia znacznej części Województw Wschodnich ze względów geograficznych ku portowi w Rydze; 3) Niskie taryfy kolejowe na Łotwie.

Wszystkie powyższe czynniki uwydatniają rolę Wilna jako bramy eksportowej w której zbiegają się wszystkie linje kolejowe, łączące drogą najkrótszą i najtańszą Ziemię Wschodnie z Bałtykiem.

O warunkach dowiedzieć się można w Biurze Spółdzielni Zawalna 1.

Przetarg na objekty wodne
w Wileńskim Okręgu Administracyjnym.

Dnia 18-go grudnia 1925 r. o godz. 10-tej rano w lokalu Wydziału Rolnictwa i Weterynarii Urzędu Delegata Rządu w Wilnie (Wilno, plac Marii Magdaleny Nr. 2, pokój Nr. 27) odbędzie się przetarg na wydzierżawienie niżej wymienionych obiektów wodnych, a mianowicie:

W pow. Wileńsko-Trockim: grupa Nr. 2—odcinek rzeki Wilji od Lubowa do Santoki, grupa Nr. 7—jeziora: Jusino Minkiejskie, Bierzowie i Purniszki, grupa Nr. 11—jeziora: Morko, Kotysz i Wojniak, grupa Nr. 13—jeziora: Birwa-Biruny, Szulnickie, Purwie, Cukiszki, Raka-Okno, Mońć i Wietrałaukszy, grupa Nr. 14—jeziora: Bazyliński Opactwo, Bołocie, Piliszki i Ocako, staw w Skorbucianach oraz jezioro Karaciszki.

W pow. Święciańskim: grupa Nr. A—jezioro Swir (wstępn.), grupa Nr. C—jeziora: Szwałczka duża i mała (ze wstępami osób trzecich), grupa Nr. 21—jeziora: Niepity, Tejlis, Iłgajis i Balczuk, grupa Nr. 22—jeziora: Kreton i Kretonszcze, grupa Nr. 23—jeziora: Kończyno, Staszonki i Szejelis, grupa Nr. 24—jeziora: Wojuny, Krakini, Wikszajia i Zezulis, grupa Nr. 26—jeziora: Szwenta i Wobulinis, grupa Nr. 27—jeziora: Biezuwis i Szamina.

W pow. Brasławskim: grupa Nr. 34—jezioro Nowiato.

W pow. Dunilowickim: grupa Nr. 51—jezioro Miastro (ze wstępami osób trzecich).

W pow. Driańskim: grupa Nr. 47—jezioro Ozietyszczce, grupa Nr. 49—jezioro Ostrza, oraz jezioro Łasowicze.

Wszelkich informacyj o czających warunkach przetargu udziela Inspektorat Majaków Państwowych w Wydziale Rolnictwa i Weterynarii od godz. 11 do 13-tej codziennie — rócz dni świątecznych.

Nie potrzebują reklamy tylko SZWEDZKIE
Kalosze „Malmö”
najnowsze fasony — całkowita gwarancja detalicznie i hurtem
TANIO sprzedaje
L. ZAŁKIND, Wilno, ul. Wielka 47.

DZIERŻAWY
majątków ziemskich, mniejsze i większe poszukiwane są poważni reflektanci.
Dom Handl. - Kom. „ZACHETA”
PORTOWA 14
telefon 9 — 05.

MIESZKANIA
w śródmieściu poszukuj. 3 — 4 pokoje z kuchnią i wszelkimi wygodami. Oferty do Adm. „Słowa” dla C. M.

Od ADMINISTRACJI
Prosimy Sz. Sz. Prenumeratorów o wnoszenie przedpłaty za grudzień, jak również o wyrównanie zaległej należności.

Stanisław Krakowski
SKLEP staliowych wyrobów i naczyń kuchennych **WIELKA 49**
Z powodu przymusowej likwidacji sklepu przy ul. św. Jankiej urzadzca od dn. 25 do 30 Listopada b. r. **WYPRZEDAŻ** zapasowego towaru jako to: Koby, tawy, do bielizny, Latarnie, Naczynie aluminiowe, Wanny nasadowe, dziecięce etc. **PO CENACH KOSZTU.**

od r. 1843 **WILEŃKIN** ul. Tatarska 20
istnieje **MEBLE** jadalne, sypialne, salonowe i gabinetowe kredensy, stoły, szafy, łóżka i t. d. **Wykwintne — Mocne — Niedrogo. SPRZEDAŻ NA RATY.**

WĘGIEL OPAKOWY i KOWALSKI z dostawą od 1 tony. Ceny najniższe
M. DEULL JEG. ELLONSKA 5 m. 5. Tel. 118
Przy ul. Wielkiej Nr 30 są do wynajęcia **2 MIESZKANIA**
z 4-ch pokoi z wszystkimi najnowszymi wygodami. inf. w Handlu Żelaz.
Br. CHOLEM Kwiatowa 5.

Zapisujcie się do L. O. P. P.

Żądajcie i kupujcie tylko Patefony

bo patefony grają nie igitami lecz kulka — szafirem głośno, czysto i naturalnie i są prawdziwe tylko z tą marką fabryczną

fabryka-tem polskm

POLSKIEJ WYTWÓRNI INSTRUM. MUZYCZNY

Adam Klimkiewicz, Sp. Akc.
Warszawa, Chmielna 66.

UWAGA: Odsprzedawcom dajemy rabat możliwie dogodny — warunki, i wysyłamy bezpi. cenniki repertuaru

FIRMA „EXPRESS” ul. Niemiecka Nr. 35.
poleca wszelkiego rodzaju **OBUWIE**
PO NIEBYWALE TANICH CENACH
o czem przekona się każdy kupujący.

DRUKARNIA „WYDAWNICTWO WILEŃSKIE”
Kwaszelnia 23. (M.-Stefańska)
Egz. od 1905 r.

DRUKARNIA OFICIE ZAOPATRZONA W MASZYNY DO SKŁADANIA I DRUKARSKIE NAJNOWSZEJ ROTACYJNE

PRZYJMUJE WSZELKIE DRUKARSKIE ROBOTY WE WSZYSTKICH JĘZYKACH EUROPEJSKICH CENY UMIARKOWANE

Piekarnia
do sprzedania natychmiast — tano, Ul. Belfry 1.

Przyjmę
przedstawicielstwo solitnej firmy na Wilno. Posiadam szerokie znajomości. Mogę Hotel „Centralny” ul. dacie od znanych osób. Osobistości. Łaskawe oferty proszę kierować do Adm. „Słowa” pop „Przedstawiciel.”

Pokoje suche
do wynajęcia ne dody i miesięcznie do Mostowa 9. Dla studentów i urzędników u siebie.

Z gub. legitymacje
naucz. Nr 1030, wyd. 29-IX 1922 r. przez Kuratorium W. l. Okt. Szk. na im. Heleny Czuplińskiej, nauczycielki we wsi Romaszowskiej, gm. Grauzyskiej.

Kupię pianino lub fortepjan w dost. stanie. Wład. Jan Osiptowicz, zam. w administracji „Słowa”.
M a f o - Sołectwieckiej, unieważnia się.

Tanio, solidnie, skutecznie.
Gdyś zgumnt dokument nie chcesz aby z niego ktoś niepowołany korzystał, nie zwiekaj ogłos w „Słowie”.

Dwa
ucharka poszukiwana. Posiada rekomendacje. Adres: ul. św. Jakóbska 10 m. 5.

Poszukuje Zaizadającego do maj. ziemskiego. Majętność znaczna. Remunercja średnia. Potrzebuję człowieka nemi wejsim, z meblapordządnego. Wład. u mi w bez do wynaportera Aleksandra Jęca. Antokolska 34-A. hot. Europejskiego. m. 3 Studnickich. Wilno.